

Οίνος, ένα προϊόν που αξιοποιείται ήδη από την αρχαιότητα (Θωμάς Μαυρομούστακος, Καθηγητής Τμήματος Χημείας ΕΚΠΑ)

/ [Πεμπουσσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1qCc37N>]

Οίνος και φιλοξενία: Είναι φανερό από τα διάφορα εδάφια της Αγίας Γραφής ότι η φιλοξενία συνοδευόταν συχνά με προσφορά οίνου στον φιλοξενούμενο. Όταν ο Σαούλ βρισκόταν σε κατάσταση όπου «πνιγόταν από το πονηρό πνεύμα», έστειλε αγγελιαφόρο στον Ιεσσαί, για να αποστείλει τον υιό του Δαυΐδ προς αυτόν, επειδή, όπως είναι γνωστό, ο Δαυΐδ ήταν πολύ καλός γνώστης της άρπας και θα μπορούσε να του προσφέρει αναψυχή. Ο Ιεσσαί μαζί με το Δαυΐδ αποστέλλει στο Σαούλ ένα μικρό κατσικάκι (ερίφιον) και ασκό οίνου (Α΄ Βασ 16,20). Η Αβιγαία λαμβάνει διακόσιους άρτους, δύο αγγεία οίνου και άλλα αγαθά, για να φιλέψει τον Δαυΐδ και να δείξει ότι δεν συμφωνεί με την κακή στάση του άνδρα της Νάβαλ. Όπως γνωρίζουμε, ο Κύριος τιμωρεί τον Νάβαλ και η Αβιγαία γίνεται γυναίκα του Δαυΐδ. (Α΄ Βασ 25,18).

Οίνος, σπονδές και συμπόσια: Τα συμπόσια, όπως τα γνωρίζουμε στην Ελληνική αρχαιότητα αλλά και στην εθιμοτυπική του Ισραηλητικού λαού, ήταν μια ευκαιρία για πνευματικές συζητήσεις και ανταλλαγή ιδεών, είχαν δε ως άξονα την εθιμοτυπικά καθορισμένη οινοποσία.

Σπονδή είναι η προσφορά ενός υγρού προϊόντος σε μία ή περισσότερες θεότητες ή ακόμη και στους νεκρούς. Σπονδές γίνονταν στα συμπόσια, στις εορτές και γενικά σε θρησκευτικές τελετουργίες. Σπονδές, επίσης, ονομάζονταν οι συνθήκες και οι ανακωχές, γιατί κατά τη συνομολόγησή τους τελούνταν σπονδές στους θεούς. Το υγρό της σπονδής ήταν συνήθως ο οίνος, αλλά και άλλα προϊόντα, όπως το γάλα και το μέλι. Κατά τις σπονδές ψάλλονταν ύμνοι ή ευχές στις θεότητες.

Στο βιβλίο «Έξοδος» της Παλαιάς Διαθήκης, ο θεός επιτάσσει στις καθημερινές θυσίες (σπονδές) να προσφέρονται δύο αμνοί αρτιμελείς. Ο ένας θα προσφέρεται θυσία το πρωί και ο άλλος το δειλινό. Τέσσερα κιλά σιμιγδάλι ζυμωμένο με καθαρό λάδι μισού περίπου κιλού και μισό κιλό οίνο προς σπονδή, θα προσφέρεται για τον κάθε αμνό. (29, 39-41).

Αναφέρεται ότι ο Σίμων Οννίου (Σοφ Σιρ 50,15), όταν άπλωνε το χέρι του στο δοχείο του οίνου της προσφοράς κι έκανε σπονδή από τον οίνο του σταφυλιού, που έμοιαζε σαν αίμα, έχυνε τούτο στα θεμέλια του θυσιαστηρίου, ως οσμή ευωδίας στον Ύψιστο βασιλιά του σύμπαντος.

Στις Παροιμίες του Σολομώντος (3, 9-10) γράφεται: «Να τιμάς τον Κύριο με προσφορές από τους τίμιους καρπούς σου και να προσφέρεις σ' αυτόν τους

πρώτους καρπούς από τα εισοδήματά σου, που απέκτησες τίμια και δίκαια, για να γεμίζουν έτσι οι αποθήκες σου από πολύ σιτάρι και ν' αναβλύζει από τα πατητήρια των σταφυλιών σου πολύς μούστος.»

Αποχή οίνου από τους αφιερωμένους στο θεό: Ο θεός ομιλεί προς τον Ααρών και του λέγει: «Να μην πίνεις εσύ και οι γιοί σου οίνο και οινοπνευματώδη ποτά, όταν εισέρχεσθε στη Σκηνή του Μαρτυρίου, δια να προσφέρετε τις ιερές σας υπηρεσίες ή όταν πηγαίνετε προς το θυσιαστήριο, για να μην τιμωρηθείτε με θάνατο. Η αποχή από τα ποτά και η νηφαλιότητα θα είναι νόμος απαράβατος σε όλες τις γενιές». Το ένα δέκατο (δεκάτη) από τα προϊόντα τους (τα καλύτερα) πρόσφεραν οι Ισραηλίτες θυσία στον Κύριό τους. Από τις προσφορές αυτές θα έτρωγαν οι ιερείς που υπηρετούσαν τη Σκηνή του Μαρτυρίου. (Αρ 6, 2-4, 19:,11-13, 18,27).

Κατά τις θυσίες χρησιμοποιείτο «ασκός οίνου», εκτός από το ψωμί, το σιμιγδάλι και το μοσχάρι (Α΄ Βασ 1, 24). Γράφεται στις Παροιμίες Σολομώντος (8,10). «Τίμα τον Κύριο με προσφορές από τους τίμιους κόπους σου και πρόσφερε σ' αυτόν πρώτα καρπούς απ' τα εισοδήματά σου, που απέκτησες τίμια και δίκαια, για να γεμίζουν έτσι οι αποθήκες σου από πολύ σιτάρι και τα πατητήρια σου να βγάζουν οίνο.»

Οι αφιερωμένοι στο θεό απέχουν από τον οίνο. Ο θεός ομιλώντας προς τον Μωυσή του λέγει: «Κάλεσε τους Ισραηλίτες και πες τους: Εάν ένας άνδρας ή μία γυναίκα κάνει τάμα να αφιερωθεί προς τον Κύριον για κάποιο χρονικό διάστημα, να γίνει δηλαδή Ναζηραίος, θα απέχει από τη πόση οίνου, από ξίδι κατασκευασμένο από οίνο ή άλλα οινοπνευματώδη ποτά. Γενικά δεν θα πιεί κάθε τι, το οποίο γίνεται από την κατεργασία του σταφυλιού, δεν θα φάγει νωπό σταφύλι, ούτε ξηρή σταφίδα. Για όλες τις μέρες που διαρκεί το τάξιμό του, δεν θα φάγει τίποτε από όσα γίνονται από το αμπέλι, απόσταγμα στεμφύλων (τσίπουρο) μέχρι το κουκούτσι του σταφυλιού» (Λευ 10, 8-10).

[Συνεχίζεται]